

REZUMAT

În teza mea de abilitare, intitulată *CONTRIBUTIONS TO ANGLO-ROMANIAN LEXICOLOGY, LEXICOGRAPHY, CONTRASTIVITY AND TRANSLATION STUDIES – RESULTING FROM REFLECTIVE AND APPLICATIVE WRITING*, care este constituită din trei capitole principale, fac un bilanț al realizărilor mele profesionale, atât în domeniul didactic cât și în cel al cercetării științifice. Lucrarea debutează prin prezentarea sintetică a contribuțiilor mele științifice pe care le consider mai relevante și pe care le-am publicat după obținerea titlului de doctor în filologie (în 2003, cu teza intitulată *Structura etimologică a lexicului românesc neologic – cu specială referire la elementele de origine engleză / The Etymological Structure of the Neologistic Lexicon of Romanian, with Special Reference to the English Borrowings*, teză coordonată de regeatul profesorul univ. dr. Theodor Hristea, de la Universitatea din București și publicată în volum în anul 2004, sub titlul *Structura etimologică a vocabularului neologic – cu specială referire la anglicismele din limba română* la Editura Universității din Pitești). Prezenta teză are trei secțiuni (capitole mari), urmate de o listă bibliografică.

Am fost preocupat constant de domeniul *lexicului limbii engleze*, tratat contrastiv (îndeosebi prin studierea și analizarea *anglicismelor* din limba română), dar și prin prisma legăturii sale cu lexicologia și cu normarea. De asemenea, m-am preocupat de problemele practic-aplicative ale *traducerii* (nu numai ale traducerii literare), văzute în esență ca o arie predominant aplicativă a studiului comparativ-contrastiv. Istoricul parcursului meu profesional, pe plan didactic dar și științific, reiese destul de clar din lista de lucrări anexată dosarului care însoțește această teză. În domeniul lexicologiei anglo-românești, am luat drept punct de pornire, în principal, rezultatele și direcțiile de studiu schițate și materializate în teza mea de doctorat, străduindu-mă apoi să completez, să confirm și să corectez (acolo unde a fost cazul) sau să nuanțez baza de date națională din domeniul anglicismelor. Am contribuit, deci la cizelarea acestei (ori a acestor) baze de date, confirmând sau nuanțând numeroase observații asupra unor tendințe sau procese ale limbii care se manifestă în acest subdomeniu lexical. În prezentarea sintetică pe care o fac în teza de față, am folosit argumente prin care am ilustrat contribuțiile aduse de mine la elucidarea și/sau nuanțarea unor aspecte ale domeniilor abordate, care trimit îndeosebi la lucrările științifice pe care le consider cele mai convingătoare. Valorificând observațiile analitice pe care le-am întreprins în mai multe articole publicate, am încercat să definesc posibilitatea cercetătorului de a face predicții în domeniul limbii (mai precis, în domeniul vocabularului), cu alte cuvinte, probabilitatea ca anumite fenomene sau procese lingvistice care se manifestă actualmente să se înregistreze, în mod analogic și continuativ, și în viitor – cu o intensitate mai mare sau mai scăzută. Prin urmare, am reiterat și am nuanțat un ansamblu de remarci privitoare la pătrunderea anglicismelor în limba română (îndeosebi – dar nu numai – unități lexicale propriu-zise), care sunt puse în circulație, din ce în ce mai mult, de tipul de exprimare utilizat de mass media din țara noastră, dar, mai mult decât atât, și de către vorbirea comună. Observația generală pe care am putut s-o fac privitor la multe dintre textele pe care le-am luat drept sursă a considerațiilor întreprinse, texte excerptate din diverse publicații românești, a fost că ele reprezentau, în mare măsură, traduceri din limba engleză – în mod recunoscut sau nu. Acest fenomen, care nu este nou în contextul limbii române, se materializează, esențialmente și în mod substanțial, prin mecanismul lexical al *calcului* lingvistic (sau al *calchierii*, numită, în limba engleză, și *loan translation*), care prezintă un grad maxim de interes lingvistic –, dar și un interes de mai largă cuprindere, culturală și chiar ideologică. Rezultatul acestor preocupări teoretico-practice a fost reprezentat, în principal, pe lângă articolele publicate, de construirea unor **corpusuri** de termeni și citate (cu ocurențe prezente în propoziții), reprezentative pentru înnoirea neologică a limbii române, în principal sub influența afluxului lexical anglo-american.

În domeniul normării lingvistice, se poate lesne observa tensiunea dintre *paritate*, *puritate* și *igienă* lingvistică sau eforturile de *ecologizare* a limbii. Situația *normării* anglicismelor în limba română (din punct de vedere ortografic, ortoepic) poate da, uneori, imaginea unor adevărate nisipuri mișcătoare, întrucât statutul lor formal este mai degrabă nesigur sau vag, disputat și de către public, dar uneori chiar și de către specialiști, cu permanente reasezări și reconsiderări. Abordând problematica mai largă a **contrastivității**, m-am aplecat îndeosebi asupra chestiunii **expresivității** comparate a celor două limbi în contact, ca și a marcării *genului* (*Gender*) în română și în engleză. Din

aceiași unghi comparativ, am încercat să studiez și anumite probleme legate de traducere – ca manifestare aplicativă *sui generis* a contrastivității.

Am publicat și o serie de contribuții bazate pe date și analize concrete în următoarele subdomenii filologice: statistica lexicală; lexicologia și etimologia (cu referire specială la dicționarele apărute la noi); lexicografia – prin realizarea de dicționare bilingve (englez-român și român-englez) și de dicționare complexe/gramaticalizate; lingvistica aplicată (în subdomeniul didacticii literaturii engleze: am realizat un prim volum dintr-o serie bilingvă Shakespeare, didactică și complexă); abordarea unor teme multi-, inter- și pluridisciplinare. Am acordat un interes special lingvisticii aplicate în intenția – mărturisită – de a contribui la perfecționarea și actualizarea lucrărilor din domeniul lexicografiei, îndeosebi prin punerea la punct a unor noi instrumente lexicografice (majoritar, dicționare bilingve).

Ca profesor, am conceput câteva manuale și cursuri pentru uzul studenților (de lexicologie, de istorie a limbii engleze, de fonetică, etc.), dar și cărți și materiale folosibile în cadrul cursurilor practice (traducere literară etc.), necesare în activitatea mea care se întinde pe aproape 30 de ani, cursuri pe care le-am conceput, redactat și actualizat constant. Elaborarea și/sau actualizarea acestor suporturi de curs, anexe utile pentru mai toate disciplinele pe care le-am predat (inclusiv a celor trei dicționare, aflate în curs de publicare), a venit fericit în completarea activității mele științifice. Mi-am valorificat eforturile de cercetare științifică, perfecționându-mă ca specialist și ca membru al colectivului de cercetare, în special prin lucrul în echipă – inclusiv prin participarea la proiecte de cercetare și dezvoltare desfășurate în colaborare cu unii colegi de la alte facultăți ale universității noastre. Posibilitatea de a lucra în grupuri de cercetare (nu rareori multidisciplinare sau interdisciplinare), ca membru sau coordonator al unui compartiment specializat, m-a ajutat să mă perfecționez, în calitatea mea dublă, de cadru didactic și de cercetător, permițându-mi să-mi gestionez mai bine activitățile didactice și de cercetare. Recunoașterea profesională a activității mele de profesor și de cadru didactic angajat în cercetarea științifică se poate destul de ușor deduce din consultarea grilei anexate la dosar. Activitatea mea științifică s-a concretizat în participarea la manifestări științifice naționale și internaționale, în majoritatea cazurilor lucrările prezentate fiind publicate ulterior în volum, în participarea la colocvii și simpozioane științifice în țară, ca și în publicarea de articole în reviste de specialitate românești sau străine, dar și în volume colective. Un segment important al acestor contribuții științifice este reprezentat de articole care au fost publicate după ce mi-am susținut teza de doctorat (deci după anul 2003).

De asemenea, recunoașterea și vizibilitatea activității mele profesionale sunt demonstrate de citările unora dintre lucrările mele în articole publicate de unele reviste de prestigiu, dar și în două enciclopedii străine (*Routledge Encyclopedia of Translation Studies* și *Internationale Bibliographie zur Germanistischen Lexicographie und Wörterbuch-Forschung. Band 1:A-H*), de prezența cărților și articolelor mele în numeroase baze de date internaționale și în multe biblioteci universitare din România și din străinătate, de afilierea mea la societăți științifice și profesionale naționale și internaționale, de invitațiile pe care le-am primit de a mi se publica lucrările ori de a face traduceri (mai ales literare) pentru edituri recunoscute etc.

În a treia secțiune a lucrării sunt prezentate direcțiile și tematica principală pe care îmi propun să le dezvolt în viitor, conform axelor de cercetare pe care le-am urmat consecvent: succint, se punctează modalitățile și direcțiile principale în care intenționez să îmi dezvolt proiectele de evoluție pe plan academic. În viitor, parcursul meu profesional-științific va cuprinde, pe lângă publicarea de note de curs actualizate pentru studenții de la programele de licență și masterat ale facultății noastre, participarea la conferințe și simpozioane științifice cu articole care să accentueze rolul benefic al interdisciplinarității și multidisciplinarității, diseminarea cât mai largă a rezultatelor cercetărilor întreprinse, elaborarea de cărți care să aibă mai mult impact, lărgirea și intensificarea documentării bibliografice.

Concret, îmi propun să îmi continuu preocupările și strădaniile în scopul de a contribui, cu articole, studii și lucrări mai ample, dar și cu materiale de referință (glosare, dicționare), la progresul cunoașterii lingvistice în domeniile: ● lexicologiei și etimologiei (în special pe domeniul anglicismelor: intenționez să completez glosarul anglicismelor din limba română, dar și să contribui la îmbogățirea corpusurilor naționale de anglicisme, inclusiv prin extragere de date/*data mining*); ● al lexicografiei (prin completarea, îmbogățirea și aducerea la zi a dicționarului englez-român mare, ediția 1979); ● al practicii și teoriei traducerii (intenționez să pun la punct un corpus de tip didactic, care să

prezintă realizările și minusurile din domeniul traducerii și retraducerii în română a unor opere literare scrise în limba engleză – în principal contemporane, dar și mai vechi); ● al lingvisticii aplicate (în domeniul didacticii literaturii engleze: intenționez să continui seria complexă și didactică bilingvă a pieselor lui Shakespeare, începută cu *The Two Gentlemen of Verona*); ● al multi-, inter- și pluridisciplinarității (prin colaborări cu colegi de la discipline istoric-umanistice, economice, psihosociale și ale naturii, dar și de relevanță tehnică).

Consider că este de primă necesitate punerea de acord a glosării anglicismelor din limba română (prin inventarierea, definirea și descrierea lor cât mai nuanțată și adecvată), acolo unde ele nu concordă între diferitele lucrări și surse autohtone sau de relevanță europeană. În mod asemănător, este necesar să se întreprindă noi sinteze în acest domeniu, utilizabile ca surse pentru alte glosare sau dicționare de anglicisme (ori de neologisme). În acest subdomeniu de cercetare practico-aplicativă, îmi propun să continui construirea **corpusurilor** de termeni și citate începute (în care – unele dintre – cuvintele și ocurențele analizate să fie și comentate; acolo unde este cazul, această analiză să se facă și din punct de vedere semantic sau etimologic, morfo-fonematic și stilistic). Intenționez aplicarea mai consecventă și substanțială, oriunde este posibil în activitatea mea din domeniul lexicologiei și lexicografiei, a metodei statistice – străduindu-mă însă ca aceasta să nu însemne generarea unor concluzii exagerate sau pripite.

Îmi propun, de asemenea, constituirea unei ample baze de date contrastiv-aplicative cuprinzând fragmente comentate și corectate din versiuni ale unor traduceri literare publicate la noi. Ea va fi fără îndoială utilă atât traducătorilor certificați, cât și studenților sau elevilor ori celor care studiază tehnicile și practica traducerii. M-aș bucura ca relevanța acestor activități și inițiative să fie recunoscută (și, dacă se poate, apreciată) nu numai de către confrății mei din domeniul filologiei, dar și de cât mai mulți dintre mai tinerii noștri colaboratori, care să „preia ștafeta” acestor preocupări științifico-aplicative, atât de necesare în contextul *societății bazate pe cunoaștere* care se edifică sub ochii noștri.